

Sygn. akt VII Ua 69/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 grudnia 2022 r. w Warszawie

sprawy K. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wniesionej przez organ rentowy

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 maja 2022 r., sygn. akt VI U 496/20

oddala apelację.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 maja 2022 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI U 496/20 z odwołania K. J. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 2 listopada 2020 r. znak (...) - (...) i od decyzji z dnia 2 listopada 2020 r. znak sprawy (...) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o zasiłek chorobowy zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał odwołującemu K. J. (2) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 sierpnia 2020 r. do 16 sierpnia 2020 r. i za dzień 31 sierpnia 2020 r.

Sąd I instancji ustalił, że K. J. (2) był zatrudniony w (...) S.A. na podstawie umowy o pracę w okresie od 10 lutego 2020 roku do 9 sierpnia 2020 roku. Z tego tytułu podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym chorobowemu. Odwołujący się był niezdolny do pracy od 20 lipca 2020 roku do 2 sierpnia 2020 roku, od 3 sierpnia 2020 roku do 16 sierpnia 2020 roku oraz od 17 sierpnia 2020 roku do 25 października 2020 roku i nieprzerwanie do 3 stycznia 2021 roku. Za okres od 20 lipca 2020 roku do 9 sierpnia 2020 roku były pracodawca odwołującego wypłacił mu wynagrodzenie chorobowe na podstawie art. 92 k.p. Na pierwszej wizycie odwołujący u lekarza był 20 lipca 2020 roku, w trakcie której lekarz stwierdził niezdolność do pracy od 20 lipca 2020 roku.

Od 11 marca 2020 roku odwołujący się prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą jako udziałowiec w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w W..

Od 10 sierpnia 2020 roku przystąpił do ubezpieczeń społecznych obowiązkowych z kodu 0543 jako współnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, współnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej. Od 1 września 2020 roku zgłosił przystąpienie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Odwołujący nie uzyskał z tytułu pozostawania współnikiem (...) Sp. z o.o. Sp. k. żadnych dochodów po 20 lipca 2020 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana w toku postępowania przez żadną ze stron procesu. Strony nie wniosły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd I instancji zważył, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotem sporu było przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 10 sierpnia 2020 roku do 16 sierpnia 2020 roku oraz od 31 sierpnia 2020 roku do 25 października 2020 roku. Jak wynika z ustaleń Sądu za okres od 31 sierpnia 2020 roku do 25 października 2020 roku. ZUS decyzją z dnia 11 czerwca 2021 roku przyznał odwołującemu prawo do zasiłku chorobowego, więc w tym zakresie zaspokoił jego roszczenie. Pozostała więc do rozstrzygnięcia kwestia prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 sierpnia 2020 roku do 16 sierpnia 2020 roku.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. - Dz. U. z 2019 r. poz. 645, z późn. zm.; dalej jako ustawa zasiłkowa) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstaje w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. W ocenie ZUS odwołujący po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczenia kontynuował działalność zarobkową wynikającą z prowadzonej działalności gospodarczej która stanowiła tytuł do objęcia jego dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Sąd I instancji wskazał, że poprzez wprowadzenie regulacji z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej ustawodawcy chodziło o wyeliminowanie sytuacji, w których dana osoba zachowuje prawo do zasiłku chorobowego z tytułu poprzedniego zatrudnienia, a jednocześnie ma inne źródło dochodu w okresie objętym zwolnieniem lekarskim. Stąd też niezwykle istotnym jest ustalenie nie tyle, czy dana osoba w okresie swojej niezdolności do pracy prowadziła działalność gospodarczą, i czy uzyskiwała z niej jakiegokolwiek dochody, a także czy czynności w ramach tej działalności w tym okresie były wykonywane. Z ustaleń Sądu I instancji wynika, że odwołujący się jeszcze w czasie kiedy był zatrudniony w (...) S.A. od 11 marca 2020 roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej. Jednakże po 20 lipca 2020 roku odwołujący nie wykonywał żadnych czynności świadczących o kontynuowaniu wcześniej rozpoczętej działalności gospodarczej, nie wypracował również żadnego dochodu z tego tytułu. Także nie może być mowy o kontynuowaniu działalności zarobkowej po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego w (...) S.A. z dniem 9 sierpnia 2020 roku. Oznacza to, że ta przesłanka po ustalaniu tytułu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego nie została spełniona.

Jednocześnie Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że ta przesłanka została spełniona. Tytuł ubezpieczenia chorobowego odwołującego w (...) S.A. ustał z dniem 9 sierpnia 2020 roku, natomiast niezdolność do pracy powstała w dniu 20 lipca 2020 roku. Zostało to w toku tego postępowania udokumentowane zwolnieniem lekarskim, a także dokumentacją medyczną złożoną przez odwołującego. Ponadto nieprzerwana niezdolność do pracy powstała 20 lipca 2020 roku i trwała do 3 stycznia 2021 roku. W okresie od 10 sierpnia 2020 roku do 16 sierpnia 2020 roku niezdolność do pracy przypadła na nieprzerwany okres niezdolności do pracy. Okres ten wynosił co najmniej 30 dni. Jego początek rozpoczął się przed ustaniem tytułu ubezpieczenia w (...) S.A. Tak że, w ocenie Sądu I instancji odwołujący zachował prawo do zasiłku chorobowego za cały ten okres.

Sąd Rejonowy wskazał że, ponieważ decyzja zmieniająca z dnia 11 czerwca 2021 r. nie objęła jednego dnia z decyzji która podlegała zmianie tj. z dnia 11.06.2021 Sąd I instancji w związku z tym za ten dzień przyznał odwołującemu prawo do zasiłku chorobowego.

Mając na względzie powyższe Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku (wyrok – k. 60 a.s.; uzasadnienie – k. 65-66 a.s.).

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności:

- art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1133 ze zm.) poprzez przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 10.08.2020 r. do dnia 16.08.2020 r. i za dzień 31.08.2020 r. pomimo, iż odwołujący kontynuował działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym;

- art. z art. 1 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1133 ze zm.) poprzez przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za dzień 31.08.2020 r. pomimo, iż niezdolność do pracy nie powstała w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego,

W konkluzji odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań od zaskarżonych decyzji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że w związku z tym, że ubezpieczony posiadał potencjalne źródło dochód (wspólnik spółki) i był z tego tytułu zgłoszony do ubezpieczeń społecznych nie przysługuje mu w przedmiotowym okresie prawo do zasiłku chorobowego. Przy czym organ rentowy zauważył, że odwołujący nie wykazał że w przedmiotowym okresie nie uzyskał żadnych dochodów z tytułu bycia współnikiem w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. k. W odniesieniu do prawa do zasiłku chorobowego za 31 sierpnia 2020 r. organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1133 ze zm.) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Odwołujący podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako współnik (...) Sp. z o.o. Sp. k. od 1 września 2020 r., brak zatem jest podstaw do przyznania odwołującemu prawa do zasiłku chorobowemu za 31 sierpnia 2020 r. (apelacja organu rentowego – k. 69 a.s.).

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Sąd II instancji w pełni akceptuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, traktując je jako własne i jednocześnie czyniąc je integralną częścią niniejszego uzasadnienia, odstępuje od ich ponownego przytaczania w tym miejscu.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd II instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszo-instancyjnym naruszenia przepisów prawa materialnego skutkujących koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku bądź jego uchyleniem, tak jak tego żąda apelujący.

W niniejszej sprawie należało rozważyć, czy organ rentowy zasadnie odmówił odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 sierpnia 2020 r. do dnia 16 sierpnia 2020 r. i za dzień 31 sierpnia 2020 r., wskazując, że ubezpieczony kontynuował działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem społecznym. W tej materii orzecznictwo wskazuje jednoznacznie, że zasiłek chorobowy zastępuje

utracony zarobek. Ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania, kontynuowania lub podjęcia każdej działalności zarobkowej. Do tych pojęć zalicza się wykonywanie działalności dającej tytuł do objęcia ubezpieczeniem, czy wykonywanej równolegle z nią a nadto jakiegokolwiek nowej dającej źródło utrzymania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2012 r., sygn. akt I UK 13/12).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

W utrwalonym orzecznictwie dominują poglądy, że obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika każdorazowo z faktycznego prowadzenia tej działalności. Tym samym do powstania obowiązku ubezpieczenia wymagane jest rzeczywiste wykonywanie działalności zarobkowej, realizowanej w sposób zorganizowany i ciągły. Rozpoczęcie działalności gospodarczej polega na podjęciu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2001 r., sygn. akt II UK 428/00). Samo zaś wykonywanie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie w celu zarobkowym czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych, jak np. poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością gospodarczą, zmierzają bowiem do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 80/05; z dnia 23 marca 2006 r., sygn. akt I UK 220/05; z dnia 18 października 2011 r., sygn. akt II UK 51/11).

Sąd Okręgowy zważył, że organ rentowy niezasadnie wskazywał na naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. – Dz. U. z 2019 r. poz. 645, z późn. zm.), zgodnie z którym zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, odwołujący w czasie kiedy był zatrudniony w (...) S.A. od 11 marca 2020 roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej jako udziałowiec w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w W.. Jednakże zaznaczyć należy, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że po 20 lipca 2020 r. nie wykonywał żadnych czynności świadczących o kontynuowaniu wcześniej rozpoczętej działalności gospodarczej, nie uzyskał także z tytułu pozostawania wspólnikiem (...) Sp. z o.o. Sp. k. żadnych dochodów. Słusznie zatem Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że w niniejszej sprawie nie może być mowy o kontynuowaniu działalności zarobkowej po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego w (...) S.A. z dniem 9 sierpnia 2020 r.

Sąd II instancji zważył, że działalność gospodarcza odwołującego w spornym okresie czasu była pozbawiona cech, na które składa się jej faktyczne prowadzenie. W ocenie Sądu II instancji nie zostały spełnione przesłanki wskazane w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Słusznie Sąd I instancji przyznał odwołującemu prawo do zasiłku chorobowego także za dzień 31 sierpnia 2020 r., mając na uwadze, że decyzja ZUS z 11 czerwca 2021 r. nie obejmowała tego dnia, zaś ubezpieczony objęty był ubezpieczeniem chorobowym z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. do 9 sierpnia 2020 r., zaś dopiero od 1 września 2020 r., zgłosił przystąpienie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Renata Gąsior